
DYCHAWICZNY (27) *ai*

a jasne.

sg m N dychawiczny (12). ◇ *f G* dychawiczn(e)j (1). ◇ *A* dychawiczną (1). ◇ *I* dychawiczną (1).
◇ *pl N m an* dychawiczn(e) (1). ◇ *D* dychawicznym (8), dychawiczném (2); -ym *SienLek*; -ym :-ém
FalZioł (6 : 1), *Oczko* (1 : 1); ~ -ém (1), -(e)m (1). ◇ *A subst* dychawiczn(e) (1).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVII – XVIII w.

Przymiotnik od „dychawica”; *związany z dychawicą, dotknięty, wywołany dychawicą (astmą); orthopnoicus Murm, Calep; peripneumonicus Mącz, Cn; pulmonarius Calep, Cn; anhelatusi dyspnoicus, suspiriosus, ilia trahens Cn (27) : namaż pierfi dichawiczne maścią dialteą FalZioł I 58d; Zywicza która wypływa z wiśni [...] chropawość pifczalki Dychawicżney [= krtani dotkniętej dychawicą] odwilża. FalZioł III 21c.*

Wyrażenia: »ciężkość dychawiczna« (1): Taki obłoczek [*w urynie*] známionuie obciążenie płucz/ y ciężkość dychawiczną pierfi czyni. *FalZioł V 9.*

»dychawiczna niemoc« (1): Też ołowianey barwy vrina/ [...] Znaminuie [!] pierfi y płucza być dręczone/ iako dychawiczną niemoczą *FalZioł V [2]v.*

a. *Chory na dychawicę, astmatyczny (o człowieku i zwierzęciu); asthmaticus Murm, Mymer¹, BartBydg, Mącz; anhelus Calep; anhelator Cn (23) : kokornak/ [...] dobry ieft dychawicznym ludziom. FalZioł I 10d, I 147b, V 81v; Przeto [konie] zuchwale á nieobiedzzone/ ábo płoche/ ábo dychawiczne [qui... in defatigatione spiritu deficiantur] [...] niechay będą z woylká wyrzucone ModrzBaz 110.*

α. *W funkcji rzeczownika: astmatyk (19) : Murm 74 [2 r.]; Mymer¹ 38v; BartBydg 15; Są [zamorskie szyszki] ciepłe y wilgotne w pirwzym ftopniu, dichawicznym y tim ktorzy fuchoty mają: fą barzo dobre. FalZioł III 15a, I 10a, 14c, [26]a; Mącz [18]b, 291c; Zaięcze álbo lišie płucá y wątrobę wfużywfy vtrzec ná proch/ zdrowo pic dychawicznym. SienLek 85v; dychawicznym siarká wielką pómc dawa Oczko 15, [41]v; Calep [70]b, 107a, [740]b, 783a, [875]a.*

Szereg: »kaszlący ludzie i dychawicżni« (1): káfłłączym ludziem ieft [*wódka balsamowa*] barzo dobra pic y dychawicznym *FalZioł II 4d.*

WK, BC